METSÄTALOUS

Viimeisen 4–5 vuoden aikana lehtipuuta on alettu käyttää monimuotoisuuden lisäämiseen talousmetsissä. **TOIMITUSJOHTAJA JARI MÄNTYNEN, TAIMITYLLILÄN TAIMITARHA**

Ilmastonmuutos lisää kuusenviljelyn riskiä

Kuusta istutetaan nykyisin liian kuiville kasvupaikoille. Ilmastonmuutos lisää kuivuusjaksoja entisestään ja altistaa kuusen hyönteistuhoille.

HÄMEENLINNA (MT)
Kuusettuminen on riski paitsi monimuotoisuudelle, myös metsätalouden kannattavuudelle. Metsäalan ammattilaiset pohtivat viime viikolla metsänuudistamisen vaihtoehtoja pohjoismaisessa Nordgen-seminaarissa Hämeenlinnassa.

Dosentti **Heli Peltola** Itä-Suomen yliopistosta on laskenut, että jos metsänkasvatuksessa suosittaisiin koivua kuusen sijaan, kokonaispuuntuotanto kasvaisi.

”Syy on se, että kuusia alkaa kuolla kuivuuden ja siitä aiheutuvien seuraustuhojen vuoksi”, hän sanoo.

Ilmastoennusteiden mukaan talvisateet ja kesäaikaiset kuivuusjaksot lisääntyvät. Keskilämpötilan ennustetaan nousevan noin asteen verran seuraavan 30–40 vuoden aikana.

Kuusi kärsii kuivuudesta monin paikoin jo nyt, koska sitä on istutettu liian kuiville kasvupaikoille. Ilmastonmuutos pahentaa tilannetta entisestään.

”Puun markkinahinta määrää nykyisin, mitä puulajia viljellään”, Peltola arvostelee.

KARI SALONEN

Kuusen ennustetaan kärsivän ilmastonmuutoksesta enemmän kuin koivun ja männyn. Kuivuus, kirjanpainaja ja juurikääpä verottavat kuusen tuotosta tulevina vuosikymmeninä.

SUVI NIEMI

UPM:n istutusalalla jänis on napsinut oikeanpuoleisen koivuntaimen, mutta lehmus on säilynyt.

Peltolan mielestä viljeltävä puulaji pitäisi valita biologisin perustein eikä korkeimman kantohinnan perusteella.

”Oikea puulaji oikealla kasvupaikalla takaisi parhaan tuotoksen”, hän painottaa.

Routajaksojen on myös ennustettu vähenevän Joensuu–Oulu-akselin eteläpuolella, mikä lisää kuusen kaatumista juurineen myrskyissä. Se taas lisää kirjanpainajan elinympäristöjä.

Peltolan mukaan nykyistä laajempi valikoima puulajeja pienentäisi ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä metsätaloudessa.

Rauduskoivu sopeutuu ilmastonmuutokseen

Lehtipuista rauduskoivu on toistaiseksi ainoa, jota teollisuuskin hyödyntää laajamittaisesti.

Rauduskoivun jalostukseen on nähty vuosien ajan valtavasti vaivaa, mutta silti jalostettuja koivuntaimia käytetään lähinnä lahovikaisten kuusikoiden uudistamisessa.

Peltolan mukaan koivua tulisi kasvattaa kuusen ohella nykyistä enemmän – joko sekapuuna tai puhtaina metsikköinä.

Tutkimusten mukaan koivu näyttää kasvavan hyvin vaikeissakin olosuhteissa, sillä sen vedenottokyky on hyvä ja sille otollinen lämpösumma on korkeampi kuin havupuilla.

Runsas hirvikanta on kuitenkin tehnyt koivunkasvatuksesta lähes mahdotonta.

Peltola toivoisikin maa- ja metsätalousministeriön myöntävän enemmän hirvilupia, jotta metsänomistajalla olisi mahdollisuus kasvattaa muutakin kuin kuusta. **SUVI NIEMI**

Siemen Forelian siemenviljelykset Hollolan Rasilassa tuottavat muun muassa vaahteran siementä taimitarhoille.

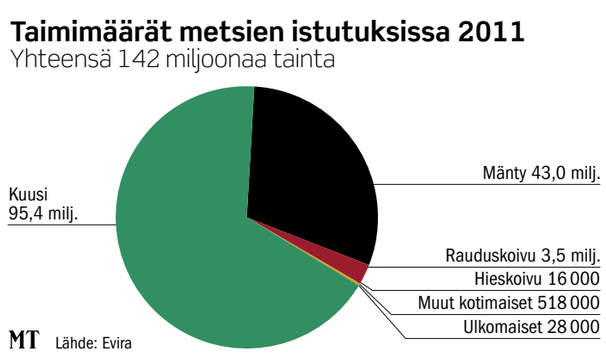

Tammenterhoja on vaikea varastoida taimitarhalla, minkä vuoksi taimia ei aina ole saatavilla, vaikka kysyntää olisi.

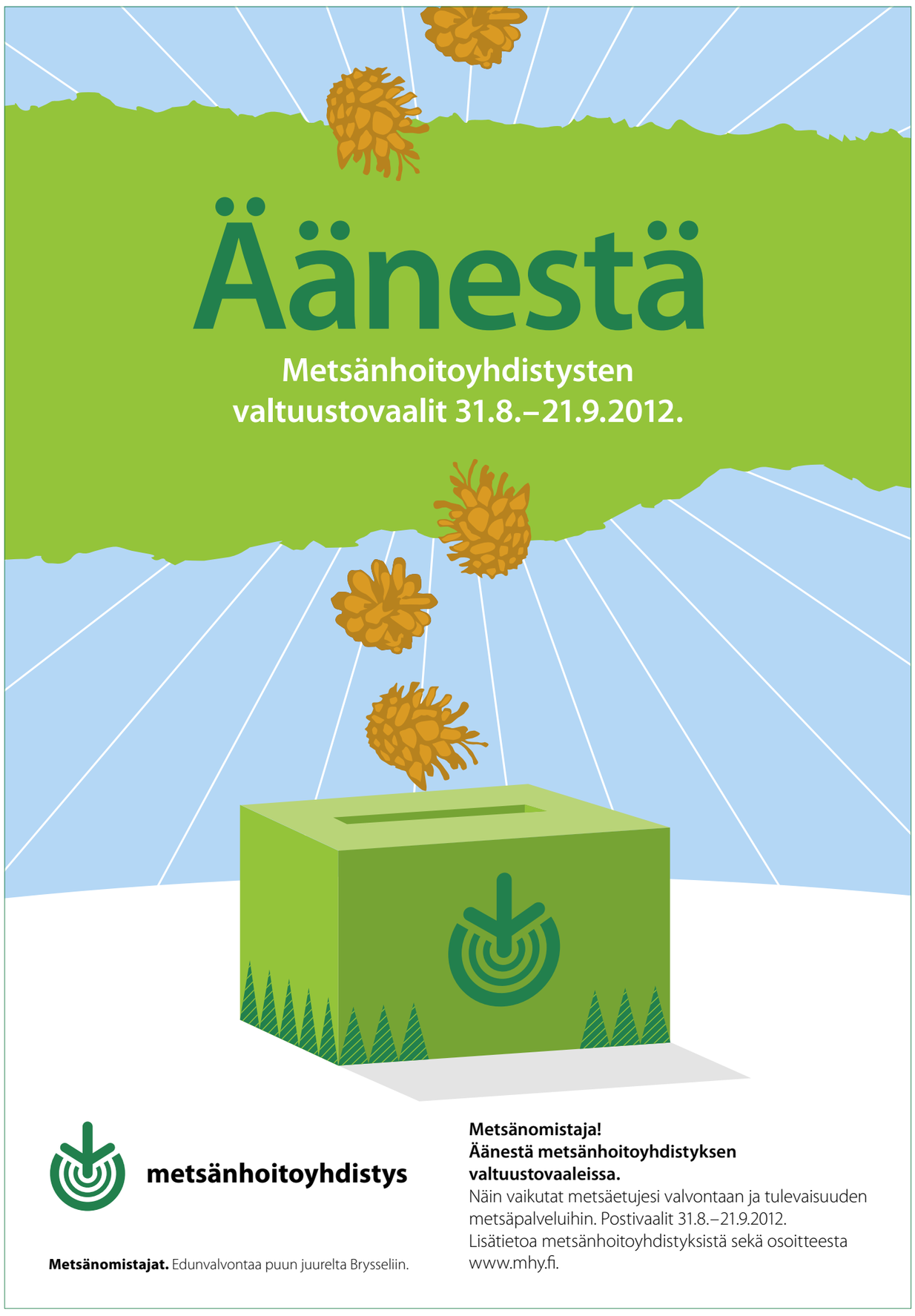

Jalopuiden siemenistä pulaa

JANAKKALA, HOLLOLA (MT)
Lehtipuihin erikoistuneen Taimityllilän taimitarhan toimitusjohtaja **Jari Mäntynen** kertoo, että jalojen lehtipuiden kysyntä on lisääntynyt.

Kysyntään on kuitenkin Mäntysen mukaan vaikea vastata, sillä siemenistä on pulaa.

”Viimeisen 4–5 vuoden aikana lehtipuuta on alettu käyttää monimuotoisuuden lisäämiseen talousmetsissä”, Mäntynen kertoo.

Metsäyhtiö UPM on on osana monimuotoisuusohjelmaansa kokeillut jalojen lehtipuiden istutusta kuusen sekapuuna.

Janakkalan Harvialassa yhtiö istutti viime vuonna rehevälle uudistusalalle tammea ja lehmusta.

UPM:n ympäristöasiantuntija **Matti Maajärven** mukaan luonnontilaisia lehtipuumetsikköjä on Suomessa enää vähän, minkä vuoksi niistä riippuvaiset lajit ovat vaarassa.

Erityisen uhanalaisia ovat lehmuksella ja tammella elävät kovakuoriaiset.

Taimet ovat kuitenkin kalliita ja niitä on vaikea saada, minkä vuoksi yhtiö kasvattaa jaloja lehtipuita sekapuuna kuusen seassa.

”Toistaiseksi istutamme jalopuuta vain monimuotoisuuden vuoksi ja tietotaidon kartuttamiseksi”, Maajärvi kertoo.

Kenties tulevaisuudessa arvokkaalle puuaineelle voi olla käyttöä esimerkiksi huonekalu- ja soitinrakentamisessa, hän maalailee. **SUVI NIEMI**

Metsätilojen kauppa vilkasta pohjoisessa

Lapin Metsämarkkinat Oy:n kautta tehtiin viime vuonna ennätykselliset 189 tilakauppaa.

Metsäkiinteistökauppa on jatkunut vanhan Oulun läänin puolella vilkkaana ja Lapissa kauppa vilkastui kesän kynnyksellä hiljaisen alkuvuoden jälkeen, toimitusjohtaja **Jukka Aula** kertoo.

Lapin Metsämarkkinat Oy teki tuhannennen kiinteistökauppansa elokuussa Puolangan Väyrylän kylässä. Kaupan teki metsätalousinsinööri **Juhani Heikkinen** yhteistyössä Metsänhoitoyhdistys Länsi-Kainuun kanssa. Yhtiö toimii vanhan Oulun läänin puolella aputoiminimellä Pohjois-Suomen Metsämarkkinat LKV.

Metsätilojen hehtaarihinta vaihtelee 200 ja 5 000 euron välillä.

Hinnat ylittävät usein tila-arvion

”Puustoisen tilan hehtaarihinta on moninkertainen taimikkovaltaiseen verrattuna”, Aula sanoo.

Hänen mukaansa keskimääräistä hehtaarihintaa ei voi käyttää yksittäisen tilan arvioinnissa. Hehtaarinhinta riippuu eniten puuston määrästä. Sen luotettava selvittäminen vaatii aina maastoarvioinnin.

Metsän arvon määrityksessä käytetään perinteisesti niin sanottua summa-arvomenetelmää. Summa-arvomenetelmän heikkous on kuitenkin se, ettei siinä huomioida toteutuneita kauppoja.

”Vapailla markkinoilla muodostuvan hinnan määrittelemiseksi pelkkä tila-arvio ei enää riitä”, Aula korostaa.

Runsas kauppahintojen aineisto antaa Lapin Metsämarkkinat Oy:lle varsin kattavan perustan metsätilojen markkinahinnan määrittämiseen, Aula sanoo.

Kaikista myydyistä tiloista löytyvät puustotiedot. Myyntiin tulevien tilojen arvonmäärityksessä voidaan hakea vertailukohtaa alueella puustoltaan vastaavien tilojen toteutuneista kauppahinnoista.

”Yhtiön alkuvuoden kaupoissa maksettiin Lapissa metsän osuudesta alimmillaan 20 prosenttia tila-arviota vähemmän, enimmillään 50 prosenttia yli tila-arvion.”

Keskimäärin kauppahinnat ylittivät 9 prosentilla tila-arvion, kun vuonna 2011 tiloista maksettiin keskimäärin 19 prosenttia tila-arviota enemmän.

Tilakauppa helpottaa perinnön jakoa

Metsätilan kauppa nousee omistajien vaihtoehdoksi, kun suvusta ei löydy metsätaloudesta kiinnostuneita henkilöitä.

Aulan mukaan ammattilaisten käyttö on lisääntynyt ja lisääntyy myös metsätilojen kaupassa. Ammattilaisten tietous ajankohtaisesta hintatasosta turvaa myyjän asemaa.

Kauppa- ja maksutapahtuman varmentaminen ja verotukseen liittyvä asiantuntemus auttavat myyjiä onnistuneisiin tilakauppoihin.

Metsätilan kaupasta saatu myyntitulo on helppo jakaa oikeudenmukaisesti verrattuna kiinteän omaisuuden jakoon. **JUHA AALTOILA**

UPM tuo tarjolle FSC-sertifikaatin

UPM alkaa tarjota FSC-sertifiointia yksityisille metsänomistajille metsäpalveluna. Yhtiölle myönnetty ryhmäsertifikaatti mahdollistaa suomalaisten metsien sertifioinnin viime vuonna voimaan astuneen FSC-standardin mukaisesti.

Metsänomistaja voi saada metsilleen sertifikaatin liittymällä UPM:n ryhmäsertifiointiin. Sopimukset metsäsertifiointipalvelusta on allekirjoitettu ensimmäisten metsänomistajien kanssa. Sertifikaatti kattaa myös yhtiön perustamat yhteismetsät.

”UPM:lle yksityismetsien FSC-sertifiointi mahdollistaa sertifioitujen tuotteiden valikoiman laajentamisen. Kotimaasta hankitulla sertifioidulla raaka-aineella voidaan myös osin korvata puun tuontia Suomen tehtaille”, sanoo Pohjois-Euroopan puunhankinnan johtaja **Pekka Rajala**.

Yhtiöllä on kokemusta sertifioinnista omissa metsissään. Viime vuonna UPM:lle myönnettiin metsänomistajakohtainen FSC-sertifikaatti yhtiön metsille eteläisessä Suomessa.

FSC-sertifiointi on tarjolla metsäpalveluna myös Uruguayssa ja Iso-Britanniassa.

”Ryhmäsertifikaatti tukee tavoitettamme kehittää uutta metsätaloutta”, sanoo ympäristöjohtaja **Timo Lehesvirta**. **MT**

METSÄSTÄ LYHYESTI

Novgorodiin puunjalostuslaitos

Venäjällä Novgorodin alueella aiotaan rakentaa alueen suurin puunjalostuslaitos prioriteettiinvestointina. Laitoksen on tarkoitus tuottaa OSB-levyä ja höylättyä puutavaraa.

Hankkeelle myönnettävä hakkuumahdollisuus tulee olemaan 1,3 miljoonaa kuutiometriä. Rakennustyöt toteutetaan vuosina 2012–2015 ja parhaillaan meneillään on suunnittelutyöt.

Asiasta uutisoi Idän metsätieto.

Venäjälle uusi seurantajärjestelmä

Venäjällä valmistellaan lakia puun korjuun, kuljetuksen ja kaupan seurantajärjestelmää.

Puukaupan valvontaa varten luodaan sähköinen järjestelmä, joka sisältää tiedot muun muassa puukauppaan osallistuvista tahoista, metsänkäyttöoikeuksista, puun myynti- ja toimitussopimuksista sekä puukauppailmoituksista.

Laittomat hakkuut ovat lähes kaksinkertaistuneet viimeisten viiden vuoden aikana Venäjän luonnonvara- ja ympäristöministeriön aineistojen mukaan. Vuosittain todetaan noin 30 000 laitonta hakkuuta.

Laittomasti hakattu puumäärä on yli miljoona kuutiometriä ja taloudellisen tappion suuruus arviolta 300–350 miljoonaa euroa.

Asiasta uutisoi Idän metsätieto.